

**Jaarverslag
Externe vertrouwenspersonen**

Stichting Archipel Onderwijs Zutphen

2022

Februari 2023

1. Inleiding

De externe vertrouwenspersonen van de Stichting Archipel Onderwijs nemen meldingen en klachten over ongewenste omgangsvormen en integriteit in behandeling van medewerkers die bij de organisatie werkzaam zijn. Daarnaast ook van ouders en leerlingen. Onder medewerkers worden ook stagiaires, uitzendkrachten, inhuurpersoneel en vrijwilligers verstaan.

De primaire taak van de externe vertrouwenspersoon is eerste opvang, ondersteuning, begeleiding en nazorg van medewerkers, ouders en leerlingen die te maken hebben met ongewenste omgangsvormen of met integriteitsschendingen.

De contactpersonen zijn medewerkers van Archipel die zijn aangewezen als intern aanspreekpunt voor medewerkers, ouders en leerlingen als het gaat om ongewenste omgangsvormen en integriteit. Hun taak is eerste opvang en doorverwijzen. Meldingen van leerlingen worden over het algemeen door de contactpersonen zelf afgehandeld. Om een volledig beeld te geven, worden de werkzaamheden van de contactpersonen ook in dit verslag benoemd.

Het verslag van de werkzaamheden van de vertrouwenspersonen en contactpersonen geeft een beeld van de meldingen en/of klachten over de periode 1 januari 2022 tot en met 31 december 2022.

2. Definities

Het is in dit kader goed aan te geven wat verstaan wordt onder ongewenste omgangsvormen:

- Seksuele intimidatie* seksuele toenadering, verzoeken om seksuele gunsten of ander verbaal, non-verbaal of fysiek gedrag van seksuele aard, die als ongewenst ervaren worden.
- Agressie en geweld* voorvallen waarbij de werknemer psychisch of fysiek wordt lastig gevallen, bedreigd of aangevallen, onder omstandigheden die rechtstreeks verband houden met het verrichten van de arbeid.
- Pesten, treiteren* het (systematisch) uitoefenen van psychisch of fysiek (*mobbing*) geweld door één persoon of groep van personen tegen meestal één ander, die niet (meer) in staat is zichzelf te verdedigen.
- Discriminatie* het ervaren van handelingen en praktijken die tot effect hebben dat mensen worden achtergesteld of benadeeld op gronden die in de gegeven situatie geen rol mogen spelen (afkomst/ethniciteit, sekse, leeftijd, seksuele geaardheid, huidskleur, handicap, taal, accent of uitspraak, geloofsovertuiging, gewicht).
- Intimidatie* iemands gedrag beïnvloeden door hem angst aan te jagen door te dreigen met negatieve gevolgen.

3. Meldingen en klachten ongewenste omgangsvormen

Een **melding** die wordt gedaan bij de externe vertrouwenspersoon of contactpersoon behoort tot het **informele traject** en is gericht op het vinden van een mogelijke oplossing door de medewerkers, ouders en leerlingen te ondersteunen, te begeleiden en zo nodig te bemiddelen.

Een **klacht** wordt **schriftelijk** door de klager ingediend bij de klachtencommissie en bevat:

- de omschrijving van één van de vormen van ongewenst gedrag;
- de naam en contactgegevens van klager en van de beklaagde(n)
- de beschrijving van de door de klager eventueel ondernomen stappen.

4. Werkzaamheden vertrouwenspersoon ongewenste omgangsvormen, de vertrouwenspersoon:

- a) is eerste aanspreekpunt voor de medewerker, ouder of leerling met een melding of klacht over ongewenste omgangsvormen.
- b) Biedt opvang, begeleiding en nazorg van de melder of klager die meent te maken te hebben (gehad) met ongewenste omgangsvormen.
- c) wordt rechtstreeks door de melder of klager benaderd.
- d) informeert over informele en formele stappen die de melder kan zetten om de situatie te verbeteren bij ongewenste omgangsvormen.
- e) ondersteunt en begeleidt desgewenst de melder bij de te nemen stappen, waar mogelijk langs informele weg en waar nodig langs formele weg.
- f) signaleert op verzoek van een melder ongewenst gedrag aan de leidinggevende, het bestuur of de hoogst leidinggevende.
- g) onderneemt geen actie zonder toestemming van de melder bij ongewenste omgangsvormen.
- h) ondersteunt de melder bij het indienen van een klacht bij ongewenste omgangsvormen.
- i) verwijst indien nodig door naar andere (externe) deskundigen.
- j) brengt jaarlijks een geanonimiseerd verslag uit over de aard en omvang (eventueel trends) van de meldingen aan het bevoegd gezag.
- k) signaleert knelpunten en bespreekt die met het bevoegd gezag.
- l) geeft gevraagd en ongevraagd advies aan het bevoegd gezag.
- m) gaat vertrouwelijk om met alles wat hem door de melder of klager wordt toevertrouwd.
- o) heeft vrij toegang tot alle geledingen in de organisatie (bestuur, leidinggevenden, bedrijfsarts, personeelszaken, ondernemingsraad, etc.).

5. Werkzaamheden vertrouwenspersoon integriteit

De vertrouwenspersoon integriteit heeft de volgende taken:

- adviseert als de eigen integriteit van de melder in het geding is of dreigt te raken.
- adviseert de melder als iemand zich niet aan de integriteitsregels houdt.
- Is klankbord voor melders die met integriteitsdilemma's zitten.
- onderneemt geen actie buiten de melder om.
- ondersteunt de melder bij het indienen van een klacht.
- brengt jaarlijks een geanonimiseerd verslag uit over de aard en omvang van de meldingen aan het bevoegd gezag.
- signaleert knelpunten in het te voeren beleid en bespreekt die met het bevoegde gezag.
- geeft gevraagd en ongevraagd advies aan bevoegde gezag.
- gaat vertrouwelijk om met alles wat hem door de melder wordt toevertrouwd.
- heeft vrij toegang tot alle geledingen in de organisatie.
- uitvoeren van de wet Huis voor Klokkeluiders.

Onder integriteitschendingen verstaan we bijvoorbeeld: financiële schendingen, misbruik van positie en belangenverstrengeling, misbruik van legitimatiebewijs, lekken en misbruik van informatie, misbruik bevoegdheden, misbruik geweldsbevoegdheid, misbruik bedrijfsmiddelen, overtreding interne regels en misdragingen in de privésfeer, die de integriteit van de organisatie aantasten.

Onder een misstand verstaan we een op redelijke gronden gebaseerd vermoeden van een (ex) werknemer, ouder, ingehuurde medewerker of medewerker van een andere organisatie die door zijn werkzaamheden in aanraking is gekomen met de Stichting, dat binnen de organisatie het maatschappelijk belang in het geding is vanwege:

- schending van een wettelijk voorschrift;
- een (dreigend) gevaar voor de volksgezondheid, de veiligheid van personen of een gevaar voor de aantasting van het milieu;
- een (dreigend) gevaar voor het goed functioneren van de organisatie als gevolg van een onbehoorlijke wijze van handelen of nalaten;

6. Meldingen en klachten 2022 externe vertrouwenspersonen

Er waren in de periode van 1 januari 2022 t/m 31 december 2022 9 meldingen en 0 klachten. In 2021 waren er 9 meldingen en 0 bij de klachtencommissie ingediende klachten. (een melding kan meerdere klacht categorieën behelzen)

Tussen haakjes staan de aantallen van 2021

	Meldingen	Klachten
Aard van de meldingen en klachten		
Ongewenste omgangsvormen	aantal	[aantal]
Pesten	2 (2)	0
Discriminatie	1 (0)	0
Agressie	2 (0)	0
Intimidatie	4 (8)	0

Seksuele intimidatie	2 (0)	0
Integriteit	0 (0)	0
Misbruik van macht	0 (1)	0
Adviesvraag (bv huiselijk geweld, bemiddeling)	6 (3)	0
Geslacht melders (inclusief adviesvraag)		
Mannen	4(1)	0
Vrouwen	13 (8)	0
Functie/rol melders (inclusief adviesvraag)		
Medewerker	4 (4)	
Schoolleider	4 (1)	
contactpersoon	4 (0)	
Leerling	0 (0)	
Ouder	5 (3)	
Externe partij	0 (1)	
Relatie melder en aangeklaagde		
Medewerker-medewerker	0 (0)	
Medewerker-schoolleider	2 (4)	
Schoolleider-directie	0 (0)	
Ouder - medewerker	2 (0)	
Schoolleider - ouder	1 (0)	
Ouder – leerling	1 (0)	
Ouder-schoolleider	3 (2)	
Ouder-ouder	1 (0)	
Externe partij - organisatie	0 (1)	
Medewerker-directie	1 (1)	
Medewerker-ouder	0 (1)	
Acties van de vertrouwenspersoon		

Opvang en advies	11 (9)	
Gesprek met melder en aangeklaagde	2 (5)	
Gesprek met melder en directie	1 (2)	
Gesprek met aangeklaagde	0 (0)	
Gesprek met directeur	3 (7)	
Gesprek met MR	0 (1)	
Gesprek met externe partij	0 (2)	
Adviesgesprek met contactpersoon	5 (2)	
Ondersteuning bij het indienen van een klacht	0 (0)	
Aantal gesprekken/acties per melding of klacht		
1	3 (2)	
1-5	6 (2)	
5-10	2 (3)	
10-15	0 (2)	

De contactpersonen hebben, voor zover bekend bij de externe vertrouwenspersonen, in 2022 2 meldingen gehad. Dit betrof een melding van een ouder met zorg over de veiligheid van een kind en een melding van een medewerker over bejegening door een schoolleider.

7. Andere activiteiten

- Het jaarverslag 2021 is besproken met de bestuurder. Een aantal punten in de nieuwe klachtenregeling is op advies van de externe vertrouwenspersonen aangepast. Bij de volgende evaluatie van de regelingen worden de vertrouwenspersonen meegenomen.

- Er zijn 2 kennismakingsbijeenkomsten geweest met de contactpersonen. Er is een inventarisatie gemaakt van wensen en wederzijdse verwachtingen. Wat er verwacht werd van contactpersonen bleek niet eenduidig te zijn, dit is later met de bestuurder besproken en verhelderd. De nieuwe klachtenregeling en klokkenluidersregeling is uitgedeeld en kort besproken.

- Extern vertrouwenspersoon Gerard Dijkstra is vanwege het bereiken van de pensioenleeftijd gestopt, zijn taak is overgenomen door Stefan van Weers die heeft kennisgemaakt met de Archipelraad.

- Er zijn 2 trainingen georganiseerd door de externe vertrouwenspersonen voor de contactpersonen. Aan bod is gekomen: wat doet de contactpersoon, meldcode/meldplicht, gesprekstechnieken en er is geoefend met een trainingsacteur. Vanuit deze trainingen zijn de kernpunten ter verbetering van de rol van contactpersonen in een adviesnotitie aan de bestuurder aangeboden.

- Er is een presentatie geweest van de externe vertrouwenspersoon bij de startersbijeenkomst voor nieuwe leerkrachten over de rol en functie van de externe vertrouwenspersoon.

8. Toelichting bij de meldingen

- In 2 gevallen ging een melding over seksuele intimidatie, 1 keer betrof het een jongere en vond dit buiten de school plaats maar het zou wel invloed kunnen hebben binnen de school. De andere melding betrof een leerling ten opzichte van een andere leerling.

- Het aantal meldingen van ouders is gestegen ten opzichte van 2021, 5 in 2022, hoewel relatief nog vrij laag. Enerzijds mooi, als ouders naar de medewerker zelf gaan, of situaties bespreken met de schoolleider of contactpersoon. Anderzijds kan het ook betekenen dat de externe vertrouwenspersonen nog niet voldoende bekend zijn bij ouders. Dit vermoeden wordt versterkt doordat fysieke zichtbaarheid van de VP in één situatie, deze direct meer is benaderd door ouders van die locatie.

- De Meldcode Huiselijk Geweld lijkt niet goed bekend te zijn bij het personeel. Of men schroomt deze daadwerkelijk uit te voeren.

- Meerdere ouders zijn door Veilig Thuis naar school doorverwezen hoewel zij een melding deden over een zorgelijke situatie binnen een ander gezin. Alleen als de school na het volgen van de Meldcode ook voldoende signalen heeft, zou de school hierbij betrokken dienen te worden.

- Schoolleiders, directie en contactpersonen weten steeds vaker de weg naar de vertrouwenspersonen te vinden voor het vragen van advies.

- De samenwerking tussen een schoolleider en ouder verliep moeizaam, de ouder is door de schoolleider verwezen naar de vertrouwenspersoon. De ouder heeft het advies niet opgevolgd. Toen de situatie verder verslechterde, heeft de vertrouwenspersoon met toestemming van beide partijen, bemiddeld (en dus een andere rol aangenomen). Na het uitspreken van ervaringen en gevoelens zijn er werkafspraken gemaakt die ervoor zorgen dat er een betere samenwerking is wat ook positieve gevolgen heeft voor het gedrag van de kinderen.

Bevindingen en aanbevelingen

- Het bestuursbureau heeft geen (interne) contactpersoon voor vertrouwenszaken. Dit is niet verplicht en de externe vertrouwenspersonen kunnen deze rol vervullen. Aanbeveling is om dit te communiceren met de medewerkers van het stafbureau.
- De contactpersonen hebben weinig meldingen gehad. Het is belangrijk dat beter bekend wordt dat ze er zijn en wat hun rol is. Ze hebben verder aangegeven behoefte te hebben aan uniformiteit, in het aantal uren dat ze krijgen voor het vervullen van de rol, een werkwijze hoe de bekendheid te verhogen en de drempel te verlagen. Het ter beschikking stellen van een PowerPoint presentatie die aan ouders getoond kan worden, is als wens geuit.

- Vanuit een aantal scholen kwam de wens meer op de hoogte te zijn van culturele verschillen. De do's en don'ts bij diverse groepen van met name ouders.

De externe vertrouwenspersonen:

Helga van Silfhout

Stefan van Weers

Externe Vertrouwenspersoon

Extern Vertrouwenspersoon

Trainer Vertrouwenspersonen

Klachtenfunctionaris

Trainer ongewenste omgangsvormen

Merlijn